10 Ιουλίου 2021

ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ: Ένας χρόνος από την απόφαση Ερντογάν για μετατροπή του ιστορικού Χριστιανικού Ναού σε τζαμί

/ Ορθοδοξία· Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων

Ένας χρόνος συμπληρώνεται σήμερα 10 Ιουλίου από την υπογραφή του διατάγματος του Τούρκου Προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί. Ο Τούρκος πρόεδρος με την υπογραφή αυτή προκάλεσε το κοινό αίσθημα όλων των Χριστιανών σε ολόκληρο τον κόσμο βεβηλώνοντας ένα Ιερό σύμβολο της Ορθοδοξίας.

Η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί προκάλεσε θλίψη και αποτροπιασμό σε όλο το Χριστιανικό κόσμο που χαρακτήρισε αυτή τη μετατροπή ως «δεύτερη άλωση» ενώ η διεθνής κατακραυγή ήταν ηχηρή. Ο πολιτικός κόσμος, φορείς και όλοι οι Χριστιανοί αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή του Τούρκου Προέδρου χωρίς όμως αποτέλεσμα καθώς η Αγία Σοφία με μια υπογραφή του Ερντογάν μετατράπηκε σε τζαμί.

Προκαθήμενοι Εκκλησιών, Αρχηγοί Κρατών και Διεθνείς Φορείς καταδίκασαν το γεγονός της μετατροπής του Χριστιανικού Ναού της Αγίας Σοφίας σε τζαμί ενώ ο Τούρκος Πρόεδρος με ένα διάγγελμα ανακοίνωνε στους μουσουλμάνους ότι η πρώτη προσευχή θα πραγματοποιηθεί στις 24 Ιουλίου του 2020. Η κατακραυγή προήλθε από όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη που έκαναν λόγω για βεβήλωση ενώ καταδίκη υπήρξε και από τον Διεθνή Τύπο.

Οι καμπάνες ηχούσαν πένθιμα σε ολόκληρο τον Ορθόδοξο κόσμο:

Το Διάγγελμα της 10ης Ιουνίου:

Γεμάτος από κόσμο ο προαύλιος χώρος της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη. Οι μουσουλμάνοι μαζεύτηκαν έξω από τον χριστιανικό ιερό ναό και έκαναν προσευχή κατά εκατοντάδες, μετά το άκουσμα της αποφάσεως για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί. Στο μεταξύ, ο Πρόεδρος Ερντογάν προχώρησε στο πολυαναμενόμενο διάγγελμά του. Στις 24 Ιουλίου η πρώτη μουσουλμανική προσευχή, όπως ανακοίνωσε προς τον τουρκικό λαό.

Στην αρχή του διαγγέλματός του, ο Τούρκος πρόεδρος, απευθυνόμενος στους Τούρκους πολίτες, υπογράμμισε πως «η κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας, η Αγία Σοφία θα συνεχίσει να τους αγκαλιάζει όλους με το νέο της καθεστώς, το οποίο είναι πολύ πιο ειλικρινές και πολύ πιο πρωτότυπο».

Έπειτα, υποστήριξε πως θα καταργηθεί η πληρωμή εισόδου στο τζαμί της Αγίας Σοφίας, καθώς: «όπως όλα τα τζαμιά μας, έτσι και οι πόρτες της Αγίας Σοφίας θα είναι ανοιχτές σε όλους, ντόπιους και ξένους, μουσουλμάνους και μη μουσουλμάνους».

Μάλιστα, ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, τόνισε πως η Αγία Σοφία, υπό το νέο της καθεστώς θα ανοίξει για προσευχή την Παρασκευή 24 Ιουλίου 2020.

«Καλώ όλους να σεβαστούν την απόφαση της Τουρκίας για την Αγία Σοφία που ελήφθη από τα δικαστικά και εκτελεστικά όργανα της χώρας μας. Φυσικά, σεβόμαστε όλες τις απόψεις σχετικά με αυτό το θέμα διεθνώς. Ωστόσο, η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί επαφίεται στα κυριαρχικά δικαιώματα της Τουρκίας».

Ο Προέδρος της Τουρκίας επικαλέστηκε – προκλητικά – ιστορικά δικαιώματα και τους εσωτερικούς νόμους του κράτους.

Κατακραυγή του διεθνούς Τύπου για τη μετατροπή της Αγιάς Σοφιάς

Με τις αποφάσεις του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της Τουρκίας και του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, που προβλέπουν τη μετατροπή του μουσείου της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, **ο πρόεδρος της Τουρκίας «αψηφά εκ νέου την Ευρώπη»**, σχολίασε στον τίτλο του ρεπορτάζ της γαλλικής καθημερινής εφημερίδας **Le Figaro**.

«***Μάθαμε λοιπόν το όνομα του 3.272ου τζαμιού της Κωνσταντινούπολης: το «τζαμί Αγία Σοφία»***», σημειώνεται στο κείμενο και προστίθεται ότι ο τούρκος πρόεδρος μπορεί χάρη στην απόφαση του τουρκικού Συμβουλίου της Επικρατείας

να «εκπληρώσει το όνειρο» των ισλαμιστών και των εθνικιστών στη χώρα του, που ήταν «***η κατάκτηση εκ νέου, θρησκευτικά και πολιτικά, αυτού του συμβόλου της Κωνσταντινούπολης***».

Την 24η Νοεμβρίου 1934 ο Μουσταφά Κεμάλ, ο ιδρυτής της πολύ νεαρής Τουρκικής Δημοκρατίας, μετέτρεπε την πρώην βασιλική, ακόμη ισλαμικό τέμενος, σε μουσείο, όμως «***86 χρόνια αργότερα, τη 10η Ιουλίου 2020, ο πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, έκανε το κόσμημα της Κωνσταντινούπολης μουσουλμανικό χώρο λατρείας, προς μέγιστη ικανοποίηση της πιο συντηρητικής θρησκευτικής μερίδας του εκλογικού του ακροατηρίου και των συμμάχων στην άκρα δεξιά***» της Τουρκίας, σχολίασε στο δικό της ρεπορτάζ η εφημερίδα **Le Monde**.

Το **Γερμανικό Πρακτορείο Ειδήσεων** (dpa) αναφέρεται επίσης στην τελευταία δημοσκόπηση, για να επισημάνει ότι **ο ηγέτης της αξιωματικής αντιπολίτευσης, του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP), Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου κατηγόρησε αυτόν τον μήνα τον Ερντογάν ότι χρησιμοποιεί ως πολιτικό εργαλείο το θέμα της Αγίας Σοφίας**.

Το πρακτορείο **Reuters** αναφέρει ότι ανατρέποντας ένα από τα πιο συμβολικά βήματα του Ατατούρκ, το οποίο υπογράμμιζε τη δέσμευσή του στον κοσμικό χαρακτήρα του τουρκικού κράτους, **ο Ερντογάν ολοκληρώνει το δικό του σχέδιο για την επαναφορά του Ισλάμ σε κεντρική θέση στη δημόσια ζωή**, επικαλούμενο τον Σονέρ Τσαγαπτάι, διευθυντή του Turkish Research Program στο Washington Institute for Near East Policy.

«***Η Αγία Σοφία είναι το επιστέγασμα της θρησκευτικής επανάστασης του Ερντογάν, η οποία εκτυλίσσεται στην Τουρκία για πάνω από μια δεκαετία***», έκρινε ο ίδιος σε δηλώσεις του στο Ρόιτερς.

Η ιταλική La Repubblica γράφει: «Η Αγία Σοφία δεν είναι πλέον προσβάσιμη στο κοινό. Ούτε είναι πλέον μουσείο. Ούτε, φυσικά, η βυζαντινή βασιλική που ήταν. Γίνεται, από σήμερα (σ.σ. χθες), η Ayasofya, ένα τζαμί. Το τουρκικό Συμβούλιο της Επικρατείας έδωσε το πράσινο φως στην απόφαση που καθιστά το μέρος που για σχεδόν μια χιλιετία ήταν ιερό για τους χριστιανούς, μουσουλμανικό ναό. Και ο αρχηγός του τουρκικού κράτους, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, υπέγραψε το διάταγμα που αποφασίζει το άνοιγμά του για ισλαμική προσευχή.

«***Έχει αποφασιστεί ότι η Ayasofya θα τεθεί υπό τη διοίκηση του Diyanet, δηλαδή, της κρατικής αρχής για τις θρησκευτικές υποθέσεις«, την «πνευματική» δικτατορία, που εμπίπτει στη διοίκηση και την ηγεσία της προεδρίας της δημοκρατίας της Τουρκίας. Είναι το υπουργείο που διαχειρίζεται τα τζαμιά στην Τουρκία***».

Ο Ερντογάν, νοσταλγός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που επιδιώκει σήμερα να συσπειρώσει την συντηρητική του βάση με φόντο την οικονομική κρίση, που έχει προκαλέσει η πανδημία του νέου κορωνοϊού και το δύσκολο περιφερειακό πλαίσιο, είχε ταχθεί πολλές φορές υπέρ της μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, μετέδωσε παράλληλα το AFP.

«***Η Αγία Σοφία είναι πιθανόν το πιο ορατό σύμβολο του οθωμανικού παρελθόντος της Τουρκίας και ο Ερντογάν το εργαλειοποιεί για να συσπειρώσει τη βάση του και να δείξει το ανάστημά του στους αντιπάλους του τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό***», επισήμανε στο AFP ο Άντονι Σκίνερ, στέλεχος της εταιρείας συμβούλων Verisk Maplecroft.

Για τη βρετανική εφημερίδα **The Times**, η κίνηση που έκανε ο πρόεδρος της Τουρκίας, ενδυναμωμένος από την απόφαση του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας, σηματοδοτεί «το τέλος του οράματος» του Μουσταφά Κεμάλ για τον κοσμικό χαρακτήρα του τουρκικού κράτους. Οι Τάιμς χαρακτηρίζουν το διάγγελμα του αρχηγού του τουρκικού κράτους, λίγα λεπτά μετά το κάλεσμα στην απογευματινή προσευχή, μια από «τις πιο δραματικές στιγμές στην ιστορία των 1.500 ετών» του εμβληματικού βυζαντινού κτιρίου.

«Αγία Σοφία: Η Τουρκία μετατρέπει το εμβληματικό μουσείο της Κωνσταντινούπολης σε τζαμί»

, είναι ο τίτλος δημοσιεύματος του **BBC** για την απόφαση που έλαβαν χθες οι αρχές της Τουρκίας να μετατραπεί σε τζαμί αυτό το Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Οι αλλαγές στην Αγία Σοφία είναι βαθειά συμβολικές. Ο Κεμάλ Ατατούρκ, ο ιδρυτής του σύγχρονου τουρκικού κράτους, ήταν αυτός που αποφάσισε ότι πρέπει να γίνει μουσείο. Ο πρόεδρος Ερντογάν –ο οποίος παρουσιάζει τον εαυτό του ως κατακτητή της σύγχρονης εποχής– κάνει τώρα άλλο ένα βήμα για να διαλύσει την κληρονομιά του κοσμικού χαρακτήρα του τουρκικού κράτους και να αλλάξει την Τουρκία σύμφωνα με το όραμά του. Ο Τούρκος ηγέτης δεν δίνει λόγο σε κανέναν για την αλλαγή. Δηλώνει πως όταν κάποιος λέει πως η απόφαση δεν του αρέσει –και σε πολλούς στο εξωτερικό δεν αρέσει– αυτό σημαίνει ότι επιτίθεται στην εθνική κυριαρχία της Τουρκίας, συμπληρώνει το βρετανικό δίκτυο BBC.

Η μετατροπή της Αγίας Σοφίας ικανοποιεί την κομματική του βάση –ισλαμοσυντηρητικούς– και τους Τούρκους εθνικιστές. Οι επικριτές του επισημαίνουν ότι χρησιμοποιεί το θέμα για να αποσπάσει την προσοχή από την οικονομική κρίση που έχει προκαλέσει στην χώρα η πανδημία της Covid-19.

Ωστόσο πολλοί στη διεθνή κοινότητα επιχειρηματολογούν ότι το μνημείο ανήκει στην ανθρωπότητα, όχι στην Τουρκία, και ότι έπρεπε να παραμείνει άθικτο. Λένε ότι είναι γέφυρα ανάμεσα σε δύο θρησκείες και σύμβολο συνύπαρξης, συνεχίζει το βρετανικό δίκτυο.

Αν και η κίνηση είναι δημοφιλής στις τάξεις των ισλαμοσυντηρητικών υποστηρικτών του προέδρου Ερντογάν, ο πιο διάσημος συγγραφέας της Τουρκίας, ο Ορχάν Παμούκ, δηλώνει στο BBC ότι η απόφαση θα στερήσει από κάποιους Τούρκους την «υπερηφάνεια» τους που ανήκουν σε ένα κοσμικού χαρακτήρα μουσουλμανικό έθνος.

«Υπάρχουν εκατομμύρια Τούρκοι προσηλωμένοι στον κοσμικό χαρακτήρα του τουρκικού κράτους, όπως εγώ, που υψώνουν τη φωνή τους ενάντια σε αυτό, αλλά οι φωνές τους δεν εισακούονται», σημείωσε σε δήλωσή του στο BBC.

Ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν μετέτρεψε επισήμως το κορυφαίο αρχιτεκτονικό κόσμημα της Κωνσταντινούπολης, την Αγία Σοφία, από μουσείο σε τζαμί, αναφέρει η βρετανική εφημερίδα The Guardian σε εκτενές της δημοσίευμα.

Ο Ερντογάν υπέγραψε προεδρικό διάταγμα με το οποίο μετατρέπεται το μνημείο αυτό με τον βαρύ συμβολισμό σε μουσουλμανικό χώρο λατρείας σχεδόν αμέσως μετά την ανακοίνωση της απόφασης του κορυφαίου διοικητικού δικαστηρίου της Τουρκίας, υπογραμμίζει η βρετανική εφημερίδα.

Το καθεστώς της Αγίας Σοφίας που έχει περιληφθεί από την UNESCO στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς αποτελεί για δεκαετίες το αντικείμενο διαλόγου χριστιανών, μουσουλμάνων και αυτών που πιστεύουν στην διατήρηση του κοσμικού χαρακτήρα του τουρκικού κράτους, συνεχίζει η Guardian.

Ο Ερντογάν, ο οποίος έχει υπερασπιστεί τις ισλαμικές αξίες κατά τη διάρκεια της 17ετούς παραμονής του στην εξουσία, έθεσε δημοσίως το θέμα πέρυσι σε μια προσπάθεια να αυξήσει την φθίνουσα υποστήριξη στον κυβερνητικό του συνασπισμό, επισημαίνει η Guardian.

Δημοσκόπηση που διενεργήθηκε πρόσφατα από φιλοκυβερνητική εφημερίδα έδειξε ότι το 73% των Τούρκων τάσσεται υπέρ της μετατροπής του μουσείου σε χώρο λατρείας. Ωστόσο άλλη έρευνα που έγινε από το Metropoll έδειξε ότι το 44% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η μοίρα της Αγίας Σοφίας μπήκε στην ημερήσια διάταξη για να αποσπάσει την προσοχή των ψηφοφόρων από τις οικονομικές πληγές της Τουρκίας, προσθέτει τέλος η βρετανική εφημερίδα.

Η θλίψη μέσα από τις συνεντεύξεις στο Πρακτορείο Ορθοδοξία

Από την πρώτη στιγμή που ανακοινώθηκε η απόφαση για μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τέμενος, η θλίψη και η οργή ήταν μεγάλη. Το Πρακτορείο Ορθοδοξία με συνεντεύξεις του αποτύπωσε τα ανείπωτα αυτά συναισθήματα

Από το Φανάρι, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μύρων αναφέρθηκε στην κατήφεια και στη θλίψη που επικράτησε εκείνη τη στιγμή στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως.

Η απόφαση του Τούρκου προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν να μετατρέψει την Αγιά Σοφιά σε τζαμί δηλώνει μικροψυχία, εμπάθεια, μισαλλοδοξία και θρησκευτικό φανατισμό, ανέφερε στο Δελτίο Ειδήσεων του Διεθνούς Πρακτορείου Ορθοδοξία, ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κ. κ. Μακάριος.

Πικραμμένος από την απόφαση του Τούρκου προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν αναφορικά με την μετατροπή της Αγίας Σοφιάς σε τζαμί δήλωσε στο Διεθνές Πρακτορείο Ορθοδοξία, ο Μητροπολίτης Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων.

Ο Ιεράρχης από την ακριτική Θράκη όπου οι Χριστιανοί συμβιώνουν ειρηνικά με τους μουσουλμάνους, στέλνει μήνυμα προς πάσα κατεύθυνση ζητώντας από όλους να ξεσηκωθούν για το ιστορικό αυτό έγκλημα.

Για την απόφαση της Τουρκίας να μετατρέψει την Αγία Σοφία σε τζαμί ακυρώνοντας την απόφαση του 1934, μίλησε στο Διεθνές Πρακτορείο «Ορθοδοξία» ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και Πρόεδρος του Ινστιτούτου Άγιος Μάξιμος ο Γραικός, κ. Ευάγγελος Χρυσός. Ο καθηγητής έκανε λόγο για γκρέμισμα του Ιερού συμβόλου τονίζοντας τις πολιτικές και πολιτιστικές διαστάσεις της τραγικής απόφασης της τουρκικής ηγεσίας.

Για τις προκλήσεις της Τουρκίας, την απόφαση για μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί αλλά και για το ευρύτερο τουρκικό σχέδιο που κρύβεται πίσω από αυτές τις κινήσεις μίλησε στο Πρακτορείο Ορθοδοξία ο Δρ Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Γενεύης, κ. Μελέτης Η. Μελετόπουλος.

«Με την απόφαση αυτή κορυφώνεται το πρόγραμμα εξισλαμισμού της Τουρκίας από τον Πρόεδρο Ερντογάν» τονίζει στην τηλεφωνική του επικοινωνία με το Πρακτορείο Ορθοδοξία ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Νομικής Σχολής του ΔΠΘ κ. Ιωάννης Κτιστάκης.

‘Θύμα αυτού του εξισλαμισμού είναι η ίδια η θρησκευτική ανοχή. Πρόκειται για

επιθετική θρησκευτική κίνηση μισαλλοδοξίας» συνεχίζει ο Αναπληρωτής Καθηγητής, ενώ καταλήγει ότι «με αυτό τον τρόπο θα τελούνται κανονικά όλες οι θρησκευτικές τελετές των μουσουλμάνων άμεσα στην Αγία Σοφία».

Σε μια συνέντευξη κατάθεση ψυχής, **η επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου για την προστασία της Αγιάς Σοφιάς, καθηγήτρια του ΕΜΠ και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ, Τώνια Μοροπούλου** εκφράζει την οργή της για την απόφαση, θυμάται τις μέρες που εργάστηκε στον ιστορικό ναό, τα εμπόδια που συνάντησε και τα συναισθήματα που βίωσε μπαίνοντας στην Αγιά Σοφιά: *«'Ενιωσα ένα πολύ μεγάλο συναίσθημα, ότι πραγματώνομαι σαν άνθρωπος καθώς άνω θρώσκω. Κοιτώ προς τα πάνω, κοιτώ το φως. Η αρχιτεκτονική της Αγιά Σοφιάς σε ανεβάζει προς το φως».*

Πηγή: www.orthodoxianewsagency.gr